

ÅRSUNDA KYRKOÅRD  
SANDVIKENS KOMMUN

KULTURHISTORISK  
INVENTERING AV  
KYRKOÅRDEN

MARTIN ÅHRÉN

2017





	SIDA
BAKGRUND .....	5
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER .....	5
KULTURMILJÖLAGEN .....	5
GEOGRAFISK PLACERING .....	6
ÅRSUNDA KYRKAS HISTORIA.....	6
KYRKOGRÅRDENS KARAKTÄR .....	7
BYGGNADER, MURAR, GRINDAR M.M.....	8
GÅNGAR, TRÅD, PLANTERINGAR M.M. ....	9
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER.....	10
KVARTERENS KARAKTÄR.....	11
KVARTERET SÖDER OM KYRKAN .....	11
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER .....	11
FÖRSTA KVARTERET NORR OM KYRKAN .....	12
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER .....	12
ANDRA KVARTERET NORR OM KYRKAN.....	13
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER .....	13
TREDJE KVARTERET NORR OM KYRKAN.....	14
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER .....	14
KVARTERET LÄNGS MUREN.....	15
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER .....	15
MINNESLUNDEN.....	16
KULTURHISTORISKA VÄRDEN OCH REKOMMENDATIONER .....	16
GRAVVÅRDAR AV SÄRSKILT KULTURHISTORISKT INTRESSE .....	17
URVALSKRITERIER .....	17
GRAVVÅRDAR AV PERSON- OCH/ELLER LOKALHISTORISKT INTRESSE.....	17
GRAVVÅRDAR AV SPECIELLT SAMHÄLLSHISTORISKT INTRESSE .....	17
GRAVVÅRDAR AV SPECIELLT SOCIALHISTORISKT INTRESSE .....	17
GRAVVÅRDAR MED SPECIELL KONSTNÄRLIG UTSMYCKNING .....	18
GRAVVÅRDAR AV ANNAT MATERIAL ÄN STEN.....	18
GRAVVÅRDAR AV SÄLLSYNT TYP .....	18
GRAVVÅRDAR MED MILJÖSKAPANDE BETYDELSE .....	18
GRAVVÅRDSFÖRTECKNING .....	19
KVARTERET SÖDER OM KYRKAN .....	19
FÖRSTA KVARTERET NORR OM KYRKAN.....	20
ANDRA KVARTERET NORR OM KYRKAN.....	22
TREDJE KVARTERET NORR OM KYRKAN.....	24
KVARTERET LÄNGS MUREN.....	25
MINNESLUNDEN.....	34



## BAKGRUND

A-sidan arkitektkontor har fått i uppdrag av Sandvikens pastorat att sammanställa en kyrkogårdsinventering för Årsunda kyrka. Syftet är att beskriva kyrkogården och dess kulturhistoriska värden. I detta arbete ingår en översiktlig karaktärisering av kyrkogården och dess delar samt en identifiering av enskilda gravvårdar av särskilt kulturhistoriskt intresse. Målsättningen är att inventeringen skall vara till hjälp i förvaltningen samt att den skall sätta fokus på de många viktiga historiska spår som finns på kyrkogården. Sett till, i första hand, det lokala perspektivet utgör kyrkogården ett av de allra viktigaste – och det i särklass mest tillgängliga – historiska dokumenten som finns att tillgå. Därutöver är också pastoratet ålagt att upprätta en inventering av kulturhistoriskt intressanta gravar på dess kyrkogårdar.

Arbetet med inventeringen har inte inkluderat någon djupare arkivstudie utan baseras på befintliga källor samt en dokumentation av kyrkogården och dess gravvårdar på plats. Här kan nämnas att Svenska släktforskarförbundets nationella, internetbaserade databas *Gravstensinventeringen* har varit till stor hjälp. Den är öppen för allmänheten och finns att besöka på <http://grav.genealogi.se>.

Tillkomstår och citerade inskriptioner är baserade på uppgifter från Sandvikens pastorat.

## ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Fastighet	Årsunda kyrkogård, Sandvikens kommun
Beställare	Sandvikens pastorat Box 183 811 23 Sandviken
Beställarens ombud	Robert Hedström
Inventerare	Martin Åhrén, a-sidan arkitektkontor ab
Inventeringsdatum	2016-08-31, 2017-04-29, 2017-05-23
Fotografier	Martin Åhrén

## KULTURMILJÖLAGEN

De lagar som i första hand reglerar kyrkotomter och begravningsplatser är *Begravningslagen* (SFS 1990:1144) och *Kulturmiljölagen* (SFS 1988:950). I kulturmiljölagens 4 kapitel *Kyrkliga kulturminnen* definieras bland annat vad som åligger församlingen när det gäller förvaltningen och underhållet av kyrkotomtens eller begravningsplatsens kulturhistoriska värden. Här framgår också vilka delar som ingår i en begravningsplats.

*11 § I värden av en begravningsplats skall dess betydelse som en del av vår kulturmiljö beaktas. Begravningsplatserna skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas.*

*12 § Begravningsplatser enligt detta kapitel är sådana områden eller utrymmen som avses i 1 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144). Bestämmelserna om begravningsplatser omfattar också sådana byggnader på begravningsplatsen som inte är kyrkobyggnader samt fasta anordningar såsom murar och portaler. Lag (1990:1146).*

## GEOGRAFISK PLACERING



Årsunda kyrka ligger i norra delen av dagens samhälle men markerar det som ursprungligen var centrum i byn. Längs åsryggen sträcker sig Sörbygravfältet, Gästriklands största järnåldersgravfält. Platsen har en lång och rik historia starkt färgad av den historiskt viktiga järnhanteringen. Ca 1,5 mil norrut ligger Sandviken. Karta från [www.lantmateriet.se](http://www.lantmateriet.se) 2016-12-14.

## ÅRSUNDA KYRKAS HISTORIA

Årsunda kyrkas historia går tillbaka åtminstone till 1200-talet då den nuvarande stenkyrkan började byggas. Platsen på åsen, ett stenkast från Storsjön och förbindelsen med havet, var väl vald. Att området varit bebott sedan länge syns genom de många förhistoriska gravar och fornlämningar som finns runt omkring. Kyrkogården var ursprungligen liten och låg inom det närmaste området av kyrkans södra sida. Troligen var den inramad av en mur av sten eller liggande timmer.

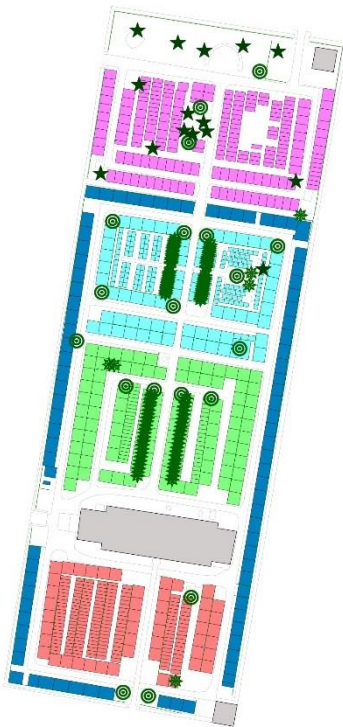
Kyrkan som den ser ut idag är resultatet av en omfattande ombyggnad under 1760- och 70-talen då den både förlängdes och försågs med ett torn. Utvändigt blev nu kyrkan ett tidstypiskt nyklassicistiskt landmärke, vitmålat med stora fönster och krönt av en lanternin. Befolkningsökningen krävde mer utrymme både i kyrkan och på kyrkogården vilken utvidgades vid samma tid. Än så länge skedde dock utvidgningen endast åt söder. För att rama in och jämna ut den "nya" kyrkogården uppfördes muren och i det sydöstra hörnet uppfördes bårhuset. Samtidigt byggdes en s k stiglucka vid södra kyrkogårdsentrén.

År 1817 och 1872 gjordes återigen utvidgningar av kyrkogården, båda gångerna åt norr. Kyrkogårdens bredd behölls men förlängdes först omkring hälften av det gamla området norr om kyrkan sedan ytterligare hälften. Muren byggdes på och har därefter förblivit intakt. Den sista utökning av kyrkogården som gjordes 1960 förlades utanför 1872 års utbyggnad och stenmur. Denna del inramas istället av en låg och betydligt smalare stenmur. Den södra stigluckan revs i slutet av 1800-talet. Inte osannolikt skedde det i samband med utvidgningen åt norr år 1872.



Årsunda kyrka och kyrkogård som de såg ut 1930. Notera den tämligen ovårdade kyrkogården samt hur få gravar som fanns söder om kyrkan vid denna tidpunkt. Foto: Carl Larsson, Gävle. Ur Läns museet Gävleborgs bildarkiv.

## KYRKOGÅRDENS KARAKTÄR



Kyrkogården i Årsunda har en tydlig symmetri och form. Den mörkblå "ramen" markerar gravplatserna längs 1872 års kyrkogårdsmur. Området norr därom tillkom vid utvidgningen 1960. Hela kyrkogården har brukats löpande vilket medfört att de historiska gränserna mellan kvarteren suddats ut. Därför finns inga tydliga äldre och yngre kvarter som på många andra kyrkogårdar. Det är uppenbart att grönstrukturen successivt förändrats utan en tydlig plan för gestaltningen av kyrkogården. Inom 1872 års mur dominerar lövträden helt medan barrträden dominerar inom 1960 års utvidgning.

Som synes på kartan ovan har Årsunda kyrkogård en tydlig struktur. Gångarna delar in kyrkogården i regelbundna symmetriska kvarter och årsringarna är lätta att läsa; området söder om kyrkan är det äldsta med ursprung i medeltiden och 1777 års utvidgning, det gröna norr om kyrkan är 1817 års utvidgning och det turkosa är 1872 års utvidgning. Längst i norr, utanför den gamla stenmuren syns 1960 års utvidgning i lila.

Kyrkogården karaktäriseras av en enhetlighet både i form och ålder. Ytterst få gamla gravar finns kvar och därför finns inte heller några avgränsade äldre kvarter. Det är istället det löpande brukandet av hela kyrkogården som givit dess karaktär. Bortsett från kvarteret längs 1872 års mur är gravvårdarna huvudsakligen av ungefär samma storlek och endast med något enstaka exempel på andra material än sten.

Grönstrukturen saknar idag en tydlig helhet och ett flertal träd som tidigare varit delar av ett större sammanhang har inte ersatts då de tagits ner. Andra har ersatts av nya trädslag vilka avviker från kyrkogårdens äldre, mer strukturerade karaktär. Området inom den gamla kyrkogårdsmuren är huvudsakligen planterat med klassiska kyrkogårdsträd som lönn och ask. 1960 års utvidgning har fått sin tidstypiska karaktär genom valet av vanliga svenska träd som tall och björk, placerade mer fritt och därmed mer "skogslikt".

### **Byggnader, murar, grindar m.m.**

På kyrkogården står två byggnader utöver kyrkan. Den ena är ett bårhus i sydöstra hörnet, uppfört år 1777. Det andra är en redskapsbod i nordöstra hörnet, troligen uppförd någon gång under 1900-talets första hälft och flyttad till sin nuvarande plats efter kyrkogårdens utvidgning i början av 1960-talet. Båda har ett liknande utseende, kvadratiska med vita fasader, mörka träportar och tjärade spånklädda tak. Bårhuset är byggt av tegel och putsat med en enkel dekorativ takfot. Redskapsboden är byggt av trä med panelklädda odekorerade fasader.



Bårhuset i det sydöstra hörnet tillkom vid 1777 års utvidgning av kyrkogården. Utanför muren reser det sig i två våningar med ingång till källaren från öster. Väggarna är murade och putsade.



Redskapsboden är, till skillnad från bårhuset, byggd av trä. Det är dock uppenbart att bårhuset stått som förebild. Denna byggnad flyttades till sin nuvarande plats vid utvidgningen av kyrkogården 1960 men uppfördes ursprungligen tidigare, exakt när är dock okänt.



Den långa muren är byggd i etapper med början vid kyrkogårdens utvidgning söderut i slutet av 1770-talet. Ett nationellt påbud gick ut under 1760-talet i vilket alla församlingar i Sverige uppmanades att rama in sina kyrkogårdar med en stenmur för att utestänga djur samt skapa en mer ordnad och tilltalande kyrkomiljö. I Årsunda uppfördes också en stiglucka vid södra kyrkogårdsentrén men den revs omkring 100 år senare. När kyrkogården utvidgades norrut 1817 och 1872 förlängdes även muren. Däremot behölls den norra kortsidan då sista utvidgningen gjordes 1960. Denna del ramades istället in av en ny, lägre och smalare mur.

Samtliga av kyrkogårdens tre entréer har svarta smidesgrindar av olika ålder. Den äldsta var ursprungligen placerad i södra stigluckan och är tillverkad i slutet av 1700-talet. Den senast tillkomna är grinden vid norra entrén vilken bör ha kommit på plats 1960. Utseendet på den norra grinden är hämtat från den något äldre västra grinden, endast med mindre skillnader. Den södra grinden är för närvarande bortplockad på grund av att en av stempelarna har spruckit.



Kyrkogårdsmuren sträcker sig runt hela den gamla kyrkogården vilken fick sin slutgiltiga storlek år 1872. Den markerar på ett vackert sätt kyrkogårdens gränser tillsammans med en välansad häck. Men den har även funktionen av en stödmur för den avjämnade och något högre belägna kyrkogården på åsens krön.

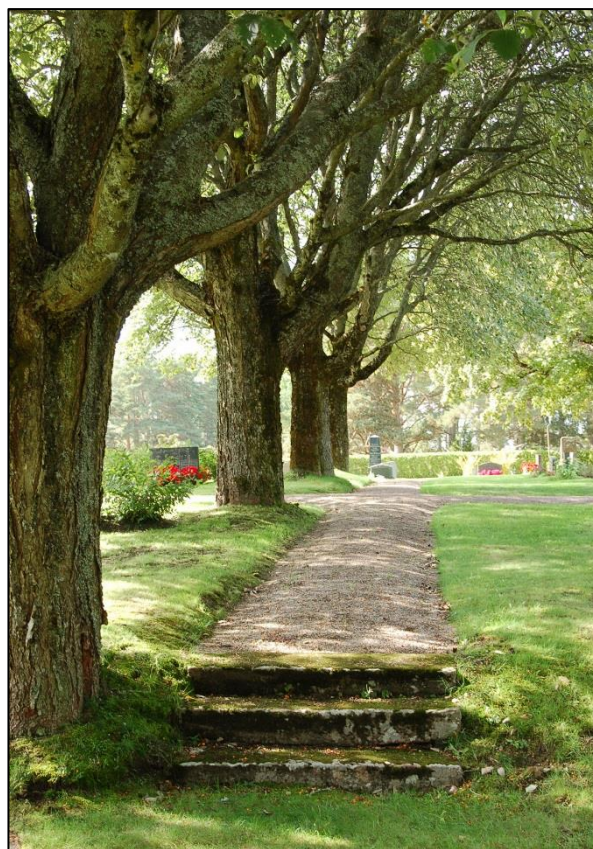


Intill bårhuset står de gamla smidesgrindarna som troligen hängdes in i den då nya stigluckan i södra muren år 1777. De hänger normalt fortfarande i den södra kyrkogårdsentrén men för närvarande är den ena grindstolpen sprucken vilket medfört att grindarna plockats bort.

### **Gångar, träd, planteringar m.m.**

Kyrkogården i Årsunda är tydligt uppdelad i ett rutnät av grus- och stenbelagda gångar med en mittaxel i nord-sydlig riktning. För att öka tillgängligheten till kyrkan har gången mellan södra kyrkporten och södra kyrkogårdsentrén belagts med gjutna plattor. Området inom den gamla kyrkogårdsmuren är huvudsakligen planterat med traditionella kyrkogårdsträd som lönn och ask men även oxel och någon enstaka björk och ek. Inom 1960 års utvidgning har den svenska floran fått bilda utgångspunkt

i form av tallar, enar och björkar. Planteringarna är få och begränsade till urn- och minneslundarna på kyrkogårdens norra del. I övrigt är det inslaget av låga häckar påtagligt i och mellan kvarteren.



Årsunda kyrkogård fick sin utformning i en tid då lövträd var ett moderiktigt och betydelsefullt inslag för att skapa harmoni och struktur samt känslan av en mer hälsosam miljö än kyrkogårdarna varit tidigare. Idag finns några stora lönnar kvar på den norra delen, en rad av oxlar samt ytterligare någon enstaka ask, ek och björk vid sidan av 1960-talets mer skogslika utvidgning. Samtliga av dessa träd är av stor betydelse för upplevelsen av kyrkogården och dess kulturhistoriska värden.

### **Kulturhistoriska värden och rekommendationer**

Kyrkogården i Årsunda är ett bra exempel på 1800-talets rätlinjiga och välstrukturerade planeringsideal. Idéerna är desamma som för gatorna och kvarteren i de samtida stadsplanerna. De raka gångarna skapar siktlinjer genom hela området och delar upp kyrkogården i tydligt avläsbara rektangulära kvarter. Även om en del gamla träd försvunnit kan man fortfarande förstå hur de en gång i tiden bildat rader och bidragit till att förstärka symmetrin. Det kontinuerliga brukandet av alla kvarter har bidragit till att variationen är förhållandevis liten. Med undantag för de större och mer påkostade gravarna längs muren samt urnlundan är majoriteten av gravvårdarna på resten av kyrkogården av ungefär samma storlek och av samma material.

Bårhuset och redskapsboden är diskret placerade i kyrkogårdens hörn medan kyrkan fått en framskjutet plats på åsens krön. Dess tidigare tydliga roll i bymiljön har dock minskat i takt med att samhället vuxit söderut och landsvägen dragits öster om och nedanför åsen istället för direkt väster om kyrkogårdsmuren som förut.

Sammantaget har Årsunda kyrkogård arkitektoniska och arkitekturhistoriska värden i sin tydliga och representativa 1800-talsstruktur, sin mur och sina byggnader. Därtill har den viktiga social- och samhällshistoriska värden samt ett högt kontinuitetsvärde till följd av sin långa historia på platsen. Det högsta värdet finns dock i upplevelsen av miljön. Här är det främst den lilla variationen bland

gravvårdarna samt grönstrukturerna som bidrar. Söder om kyrkan är kyrkogården öppen utan större miljöskapande träd. Norr om kyrkan finns däremot ett större inslag av stora träd vilka skänker ett lugn och en värdighet till platsen. Hela kyrkogården ramas in av en sammanhängande häck och inslaget av häckar är även stort i och mellan kvarteren.

Det begränsade inslaget av bevarade äldre kvarter gör att ett fortsatt brukande likt idag även är rekommenderat ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Vad gäller grönstrukturerna är främst ett bevarande och – om möjligt – ett kompletterande av befintliga träd rekommenderat. Både lönnarna och raden av oxlar inom den äldre kyrkogården samt den mer skogslika trädfloran inom 1960 års kyrkogårdsutvidgning har höga natur- och upplevelsevärden.

## KVARTERENS KARAKTÄR

### Kvarteret söder om kyrkan

Detta kvarter består, trots sin långa historia, huvudsakligen av gravar tillkomna under 1930-talet och framåt. Det har en tydlig struktur tack vare ett system av häckar som avskärmar raderna från varandra. Bortsett från den stenbelagda gången i kvarterets mitt är ytorna grästäckta och det saknas gångar. Längs den östra sidan, två gravrader in i kvarteret, löper en låg terrassmur i nord-sydlig riktning. Inom kvarteret finns endast ett träd, en ek i nordöstra hörnet. Gravvårdarna är, med ett undantag, tillverkade av sten och ungefär av samma storlek.

Kvarteret tillhör den äldsta delen av kyrkogården vars historia går tillbaka till medeltiden. Sin nuvarande storlek fick kvarteret på 1770-talet då det utökades och breddades. Idag karaktäriseras kvarteret av sin tydliga struktur av häckar samt de relativt glest placerade men enhetliga gravvårdarna.



Det södra kvarteret är tydligt strukturerat tack vare de låga välansade häckarna mellan raderna av gravar. Gravvårdarna är övervägande jämnstora och marken är täckt av gräs.

### Kulturhistoriska värden och rekommendationer

Det södra kvarteret är tämligen homogent och med ett litet inslag av gravvårdar som utmärker sig ur kulturhistorisk synvinkel. Detta i kombination med en tydlig grönstruktur ligger till grund för dess karaktär. I den framtida förvaltningen bör kvarteret fortsätta att brukas och förändras som det har gjort till idag.

### Första kvarteret norr om kyrkan

Detta kvarter innehåller till övervägande del stora gravplatser och familjegravar. Tidigare har det funnits grusgångar även i kvarteret men dessa har successivt ersatts av gräs och idag återstår endast den västra och den norra. Genom kvarterets löper också den grusbelagda mittgången vidare norrut. Det finns ett litet inslag av buskar, framförallt på mittgångens båda sidor. Men den mest påtagliga växtligheten är raden av oxlar i kvarterets norra del. Samtliga gravvårdar är av sten med liten variation i storlek.

Det första kvarteret norr om kyrkan tillhör den utvidgning av kyrkogården som gjordes år 1817. Det karaktäriseras idag av sina relativt enhetliga gravvårdar, raden av oxlar och det i övrigt lilla inslaget av växtlighet.

I anslutning till kvarteret, längs kyrkans norra mur, finns några äldre gravvårdar bevarade dock utan att stå på sina ursprungliga platser.



Inom det första kvarteret norr om kyrkan bidrar raden av oxlar starkt till upplevelsen av platsen. Gravvårdarna är övervägande jämnstora och inslaget av växtlighet i övrigt litet.

### Kulturhistoriska värden och rekommendationer

I likhet med det södra kvarteret är antalet gravar som utmärker sig ur kulturhistorisk synvinkel litet. Majoriteten är tillkomna förhållandevis sent, tillverkade av sten och med ett tidstypiskt utseende. I den framtida förvaltningen bör kvarteret fortsätta att brukas som det gjort till idag men med särskild hänsyn till raden av oxlar som har stor betydelse för upplevelsen av kyrkogården och dess karaktär som helhet.



Längs kyrkans norra mur finns några äldre gravvårdar uppradade, dock utan koppling till någon grav. Dessa har sparats då gravplatserna återanvänts men trots flytten har de ett betydande kulturhistoriskt värde då de berättar om kyrkogårdens äldre historia och inflytelserika personer i socknen.

### Andra kvarteret norr om kyrkan

Detta kvarter har omformats i sen tid då de ursprungliga gravplatserna i dess mitt delvis ersatts av en urnlund. Längs kvarterets yttre sidor finns fortfarande de äldre och större gravplatserna kvar. I kvarterets mitt är gravvårdarna tillkomna förhållandevis sent, huvudsakligen från 1960-talet och framåt, medan de omkringliggande är äldre. I något enstaka fall från 1800-talets slut. Skillnaderna mellan gravvårdarna är också påtaglig, från mindre liggande till stora stående. Alla dock av sten med något enstaka undantag. Urnlunden ramas in av häckar och här finns också dekorativa planteringar. Kvarteret har även ett betydande inslag av träd; lönnar, askar och en björk. Gångarna är dels grusbelagda, dels belagda med natursten och gjutna plattor.

Det andra kvarteret norr om kyrkan markerar slutet av 1872 års kyrkogårdsutvidgning. Det karaktäriseras idag av de tydliga kontrasterna mellan de äldre, större gravvårdarna längs ytterkanterna och de mindre och tätare stående i kvarterets mitt. Inslaget av både träd och planteringar gör att kvarteret utmärker sig i förhållande till de övriga vad gäller växtligheten.



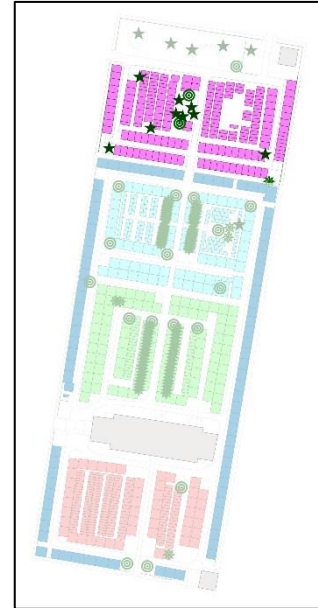
Det andra kvarteret norr om kyrkan är det mest variationsrika med stora och små gravvårdar, stående och liggande, gamla och nya. Här finns också stora lönnar samt ett sorgeträd vilka alla bidrar starkt till upplevelsen av kyrkogården i sin helhet.

### Kulturhistoriska värden och rekommendationer

Detta kvarter är det mest variationsrika på Årsunda kyrkogård. Här finns såväl urn- som jordgravar, stora och små gravvårdar samt ett blandat inslag av växtlighet. Den höga användningsfrekvensen har dessutom medfört relativt få outnyttjade gravplatser i förhållande till övriga kvarter. Här finns ett visst inslag av kulturhistoriskt intressanta gravvårdar men kvarterets största värden finns i grönstrukturerna. Framförallt bidrar de kvarvarande lönnarna i den norra delen av kvarteret till kyrkogårdens karaktär som helhet. Därutöver står ett så kallat sorgeträd i kvarterets sydöstra hörn – en ask – som har stort kulturhistoriskt värde. Det är det enda av sitt slag på kyrkogården och den representerar ett numera ovanligt mode som uppstod i slutet av 1800-talet. I den framtida förvaltningen bör brukandet fortsätta som det gjort till idag. Befintliga träd har dock höga natur- och upplevelsevärden och bör därför ges särskild hänsyn och ersättas av nya då de måste tas ner. Eventuellt bör det även övervägas att återplantera träd där de saknas idag för att återskapa symmetrin i kvarteret.

### Tredje kvarteret norr om kyrkan

Detta kvarter tillkom i sin helhet vid utvidgningen av kyrkogården 1960. Det ligger utanför den gamla stenmuren och avgränsas istället av en mindre mur i öster och väster samt – i likhet med resten av kyrkogården – en välansad häck. Mitt i kvarteret, längs mittgången, finns en liten skogsdunge bestående av tallar, björkar och enar. Därutöver finns ytterligare ett antal traditionella svenska skogsträd tämligen fritt placerade. Valet av träd utmärker kvarteret i förhållande till de övriga men representerar en återkommande idé i utformningen av kyrkogårdar under 1900-talet. Till skillnad från rena skogskyrkogårdar har dock detta kvarter en mer konventionell gravindelning som i stort är en fortsättning på den äldre delen av kyrkogården. Gångarna inom kvarteret är grusbelagda och gravvårdarna är i samtliga fall av sten med ungefär samma storlek. Variationen är således liten liksom antalet gravvårdar som utmärker sig ur kulturhistorisk synvinkel.



Kvarteret karaktäriseras främst av det skogslika inslaget av tall, björk och en. Framförallt de höga tallarna läses lätt ihop med den omgivande skogen utanför kyrkogården. Den västra halvan är mer frekvent använd än den östra och antalet träd är också större än den mer öppna östra sidan.



Som en tydlig kontrast till den gamla kyrkogården visar 1960 års utvidgning på en viktig moderiktning under 1900-talet. Här dominerar ett till synes mer slumpartat placerat och naturligt trädbestånd med träd ur den svenska skogsfloran; tall, en och björk. Gravplatserna är dock ordnade i rätta led med en tydlig struktur. Här finns även en liten rest av det s.k. allmänna varvet bevarad.

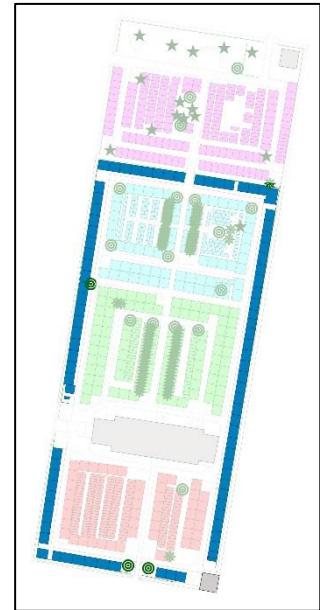
### *Kulturhistoriska värden och rekommendationer*

Till följd av kvarterets sena tillkomst är även gravvårdarna tillkomna i sen tid. Variationen är liten både med avseende på material och storlek och inslaget av särskilt kulturhistoriskt intressanta gravvårdar är också litet. I den framtida förvaltningen bör därför kvarteret fortsätta att brukas som det gjort till idag men med särskild hänsyn till inslaget av svenska skogsträd vilka har stor betydelse för kyrkogården och dess karaktär. Träden har höga natur- och upplevelsevärden och bör ersättas av nya då de måste tas ner.

### Kvarteret längs muren

Detta kvarter har sitt ursprung i 1777 års utvidgning av den södra delen av kyrkogården men fick sin nuvarande storlek i och med 1872 års utvidgning åt norr. Kvarteret sträcker sig runt hela den gamla kyrkogården och ramar in platsen både med en bred naturstensmur och en välansad häck. Vad gäller växtligheten i övrigt finns endast en lönn på vardera östra och västra sidan samt två popplar som markerar södra kyrkogårdsentrén. Kvarteret avgränsas inåt i sin helhet av den grusgång som löper parallellt med kyrkogårdsmuren. Gravvårdarna domineras i det närmaste helt av stora påkostade stenar. Åldern skiftar från sent 1800-tal till idag.

Kvarteret karaktäriseras av de förhållandevis enhetliga, stora gravvårdarna av sten vilka bildar en ram runt kyrkogården tillsammans med den bakomliggande häcken. Kvarteret är också det som har flest äldre gravar vilket gör det betydelsefullt ur ett lokalhistoriskt perspektiv.



Kvarteret längs muren är, historiskt sett, platsen för de mest prominenta familjerna och deras gravar. Här finns idag både flest påkostade och kulturhistoriskt intressanta gravvårdar. Kvarteret ringar in den gamla kyrkogården och det dominerande inslaget av stora gravvårdar är en betydelsefull del av upplevelsen av kyrkogården.

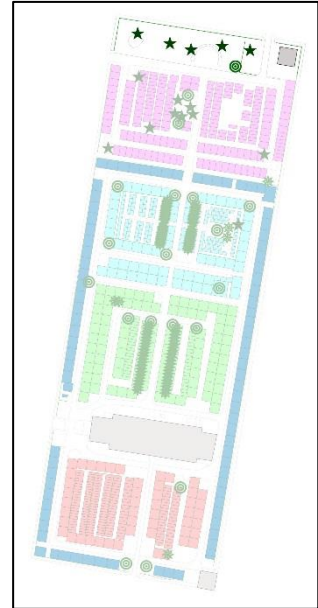
### *Kulturhistoriska värden och rekommendationer*

Kvarteret längs muren är det som har det största inslaget av särskilt kulturhistoriskt intressanta gravvårdar på Årsunda kyrkogård. Det stora antalet höga, påkostade stenar skapar en inramning av kyrkogården vilket är av stor betydelse för upplevelsen av platsen. Här finns också kyrkogårdens äldsta gravvårdar på ursprunglig plats. Den bakomliggande häcken är likaså ett betydelsefullt inslag i upplevelsen av platsen och de två popplarna skapar en tydlig markering av södra entrén. I den framtida förvaltningen bör detta kvarter brukas med stor hänsyn till de befintliga gravvårdarna. Vid återanvändningen av kvarterets gravplatser bör höga gravvårdar av sten eftersträvas för att bibehålla kvarterets karaktär.

## Minneslunden

Området som rymmer minneslunden ligger inom 1960 års utvidgning av Årsunda kyrkogård. Det ramas in av en stenmur samt en välansad häck i öster, väster och norr. I hörnet mot nordost står en redskapsbod och strax intill finns en kyrkogårdsentré med svarta smidesgrindar med utgång mot norr. I likhet med resten av 1960 års utvidgning består växtligheten i första hand av svenska skogsträd; tall, björk och en. Själva minneslunden utgör fond i slutet av kyrkogårdens nord-sydliga mittgång och det stående träkorset är synligt ända från kyrkan. Lunden avgränsas av låga buskar placerade i en halvcirkel. Inom området med minneslunden saknas gångar annat än den som leder fram till norra kyrkogårdsentrén. Entrén och redskapsboden avskärmas dessutom från minneslunden av en häck. Marken är grästäckt.

Det finns inga gravplatser eller gravvårdar inom området med minneslunden men här finns ett fåtal äldre gjutjärnskors. De är förvisso flyttade från sina ursprungliga platser men är ändå intressanta ur kulturhistorisk synvinkel. Området karaktäriseras av de höga träden i kombination med den lågmälda och enkelt utformade minneslunden.



Den enkla men värdiga minneslunden är formad som en halvcirkel i slutet av kyrkogårdens mittaxel längst i norr. Den markeras endast av låga buskar och ett kors av trä med tallar, enar och björkar som närmaste grannar. Närheten till den omgivande skogen gör att man lätt läser in 1960 års utvidgning i helheten, något som sannolikt fanns med i arkitektens idé.

### *Kulturhistoriska värden och rekommendationer*

Området med minneslunden är tydligt avgränsat från resten av kyrkogårdens kvarter. Det saknar konventionella gravplatser och därmed också kulturhistoriskt intressanta gravvårdar. Undantaget är de bevarade gjutjärnskors som står uppställda, dock utan historisk koppling till platsen. I den framtida förvaltningen bör kvarteret fortsätta att brukas som det gjort till idag men med särskild hänsyn till inslaget av svenska skogsträd vilka har stor betydelse för kyrkogården och dess karaktär. Träden har höga natur- och upplevelsevärden och bör ersättas av nya då de måste tas ner. Därtill bör också gjutjärnskorsen bevaras men inte nödvändigtvis på samma plats som idag.



## GRAVVÅRDAR AV SÄRSKILT KULTURHISTORISKT INTRESSE

För den övervägande majoriteten av befolkningen är gravvården det sista – och kanske det enda – fysiska spåret man lämnar efter sig. För de anhöriga är det en plats att återvända till för att minnas eller sörja men med tiden försvinner även de. Kvar finns gravvården, inte bara som ett minne över en person utan också ett minne av den tid och historia som format samtiden. Tillsammans med begravningsplatsens övriga gravvårdar skildras en berättelse för den som vill läsa. Och i denna berättelse finns inte bara det uppenbara uttrycket för livets förgänglighet utan också uttryck för olika samhällsskikt, genusperspektiv, personhistorier, händelser, konstnärlighet och arkitektoniska ideal, livsbetraktelser osv. Oavsett hur gravvården ser ut bär den därför ett betydelsefullt kulturhistoriskt värde, i sig själv eller som del av helheten.

Vid en inventering av detta slag är avsikten att identifiera enskilda gravvårdar med särskilt kulturhistoriskt värde. För detta har ett antal urvalskriterier ställts upp vilka redovisas nedan. Kriterierna har sin grund i Riksantikvarieämbetets skrifter *Vägledning för inventering av kyrkogårdar och begravningsplatser* av Birgitta Hoberg (1990) samt *Kulturhistorisk värdering av bebyggelse* av Axel Unnerbäck (2002). Värderingen är lokal, d.v.s. inga jämförelser har gjorts med begravningsplatser och gravvårdar i övriga länet eller landet.

### Urvalskriterier

#### *Gravvårdar av person- och/eller lokalhistoriskt intresse*

Överallt på landets kyrkogårdar finns personer begravda som är välbekanta eller kända i vidare kretsar. Det kan vara starka eller betydelsefulla lokala personligheter likaväl som personer som blivit nationellt uppmärksammade inom politik, idrott, litteratur, musik eller liknande. Dessa personer har ofta en stark förankring i lokalsamhället vilket är kulturhistoriskt värdefullt. En inventering av detta slag har dock svårt att peka ut samtliga av dessa gravvårdar då den lokalhistoriska kunskapen inte sällan är begränsad. Därför måste inventeringen fyllas på med sådan information där den saknas.

#### *Gravvårdar av speciellt samhällshistoriskt intresse*

Gravvårdar kan vara tydliga förmedlare av samhällshistoriskt betydelsefulla händelser. Ett exempel på detta är de många gravvårdar som tillkom i spåren av spanska sjukan på 1910-talet. Epidemin skördade 10 000-tals liv bara i Sverige. På vissa kyrkogårdar finns än idag ett stort antal gravvårdar från åren 1918–20, ofta samlade i närhet av varandra. Andra exempel kan vara gravvårdar över de förolyckade vid Estoniakatastrofen 1994 och tsunamikatastrofen 2004. Dessa händelser är starkt förankrade i det kollektiva minnet. På lokal nivå kan gravvårdar berätta om händelser relaterade till sjöfart, industriverksamhet, krig etc. Samtliga av dessa exempel är viktiga ur ett samhällshistoriskt perspektiv och därför också särskilt kulturhistoriskt värdefulla.

#### *Gravvårdar av speciellt socialhistoriskt intresse*

Historiskt sett har gravvårdarna varit ett tydligt uttryck för en persons position i lokalsamhället. Från 1600- och 1700-talens adelsmän som lät uppföra egna gravkor till de fattigas gravar som samlades i det så kallade *allmänna varvet*. I det allmänna varvet uppläts enkla gravar utan kostnad och gravsättningen skedde kronologiskt. Det medförde bland annat att makar ofta gravsattes på olika platser. Kyrkogårdens övriga gravplatser kunde köpas och smyckas för den som hade råd. Gravvårdarna förmedlar allt emellanåt också intressant information om yrkes- eller ståndstillhörighet, ideellt engagemang, personliga prestationer etc. Genom titlar och andra inskriptioner förmedlas på så vis de gravsatta personernas roll i lokalsamhället. De olika sociala perspektiven ger en bild av vårt gemensamma förflutna och det är ett betydelsefullt kulturhistoriskt värde.

#### *Gravvårdar med speciell konstnärlig utsmyckning*

Under detta kriterium sammanfattas gravvårdar med en konstnärlig eller arkitektonisk utformning som utmärker sig i förhållande till begravningsplatsen i övrigt. Avvikelsen är inte knuten till den konstnärliga kvaliteten utan kan lika gärna representeras av en annorlunda eller tydligt hantverksmässig utformning jämfört med samtida gravvårdar.

#### *Gravvårdar av annat material än sten*

Gravvårdar av trä och metall av olika slag är idag få i relation till de som tillverkats av sten. De är dessutom känsligare för väder och vind. Många har ruttnat bort eller rostat sönder med tiden. Gjutjärnskors är känsliga för mekanisk åverkan och spricker lätt. Samtidigt är de svåra att svetsa eller renovera på annat sätt vilket gjort att de ofta skrotats efter en mer omfattande skada om de stått på en återlämnad gravplats. Idag tillverkas inte längre några gjutjärnskors och sällan gravvårdar av andra typer av metall. Träets förgänglighet gör att anhöriga sällan väljer det som material för sina gravvårdar. Sammantaget gör detta att gravvårdar av andra material än sten blir allt mer sällsynta på våra begravningsplatser. Det gör dem särskilt kulturhistoriskt värdefulla.

#### *Gravvårdar av sällsynt typ*







Gravvårdar som tydligt avviker från de allmänna rådande samtida eller lokala idealen och som har en stark egen karaktär kan betraktas som sällsynta. Det kan gälla formen eller materialet likaväl som en eventuell inskription eller utsmyckning. Genom att vara sällsynta kan dessa gravvårdar ha ett särskilt kulturhistoriskt värde.

#### *Gravvårdar med miljöskapande betydelse*

Liksom gravkvarteren har betydelse för upplevelsen av miljön på kyrkogården eller begravningsplatsen kan enskilda gravar ha stor betydelse för ett kvarter eller en del av miljön som helhet. En central placering, särskild utsmyckning, påtaglig storlek eller inhägnad kan vara exempel på egenskaper som gör att gravvården upplevs som miljöskapande.

## GRAVVÅRDSFÖRTECKNING







### Kvarteret söder om kyrkan

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 5 GV</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> Mor, Far</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 9 GV</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> Stig-Egon Åsbrink 1925–1933</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 71 GV</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1937</p> <p><b>Inskription</b> Här Vilar Anders Källgren [i] Lund 30/1 1862 – 15/12 1937</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 136 GV</p> <p><b>Tillkomstår</b> 2007</p> <p><b>Inskription</b> Stig, Marianne, Ekman, 1934–2007, 1933–2008</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 161 GV</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1947</p> <p><b>Inskription</b> Per Wall 1866–1947, Dottern Kristina 1901–1982</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 244</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1950</p> <p><b>Inskription</b> Hen-äg Erik Eriksson Österbo Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 245</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1949</p> <p><b>Inskription</b> Fängström, Lars 1871–1949, Anna 1878–1956, Lindkvist, John 1899–1980, Elsa 1902–1987, Stig 1931–1992</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret söder om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 01 264</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1946</p> <p><b>Inskription</b> Requiem, Smedsmästare W Sköld Familjegrav, Viktor 1883–1963, Albin 1908–1946, Alma 1888–1952</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>

### Första kvarteret norr om kyrkan






	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 02 93</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1918</p> <p><b>Inskription</b> A Engvalls I Fänja Familjegrav, Dottern Greta 1888–1918</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 02 212</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> L V Bergqvist Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 02 255 GV</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1971</p> <p><b>Inskription</b> L O Nordh 1898–1974, Makan Hanna 1902–1992</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 02 276</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1958</p> <p><b>Inskription</b> L W Nygren Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>

	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 02 288</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1948</p> <p><b>Inskription</b> Axel Larsson</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 02 314</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1954</p> <p><b>Inskription</b> Berglind, Per Erik 1882–1954, Anna 1888–1958, Pant, Oskar 1907–1994, Anna 1910–1986</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 1</p> <p><b>Tillkomstår</b> ?</p> <p><b>Inskription</b> ?</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 2</p> <p><b>Tillkomstår</b> ?</p> <p><b>Inskription</b> ?</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 3</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1883</p> <p><b>Inskription</b> H.H Sjökaptenen Oskar Abraham Dahl F.D. 2/5 1821 D.D 29/4 1883, Psalt. 109:21, Ebr. 4:16</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 4</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1892</p> <p><b>Inskription</b> H.H Pastorn C.E. Dahl 24/1 1819 – 8/10 1892</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Lokalhistoriskt intresse, socialhistoriskt intresse, miljöskapande betydelse</p>

	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Onummerad 5</p> <p><b>Tillkomstår</b> ?</p> <p><b>Inskription</b> ?</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Första kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Onummerad 6</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1854</p> <p><b>Inskription</b> Prosten och kyrkoherden i Årsunda Johan Erik Kellberg, Född 12/10 1803 Död 14/3 1854, SV.PS. 49:1 V. 4</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Lokalhistoriskt intresse, socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>





### Andra kvarteret norr om kyrkan

	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 91</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1974</p> <p><b>Inskription</b> Makarna Karin 2.6.1889–25.6.1974 och Jonas Lindberg 1.8.1893–1.7.1974</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 92</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1912</p> <p><b>Inskription</b> Olof Ludvig Lindbloms Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 148</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1928</p> <p><b>Inskription</b> Lars Valfrid Eriksson Lingbo Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 176</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1961</p> <p><b>Inskription</b> V Eriksson och O Sidholm Familjegrav, Maria 1896–1922, Olof 1927–1961, Viktor 1897–19, Linnea 1922–2015</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>


	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 188</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1879</p> <p><b>Inskription</b> Fänja nr 3, Kyrkovärden Lars Larsson 7/5 1827 – 12/12 1879, Hans hustru Brita Olsdotter 27/9 1830 – 1/5 1881, f.d kom. nämndsordf. Olof Olsson 4/11 1851 – 6/8 1934, Hustrun Christina Olsson 4/1 1856 – 20/6 1929, Hemmansegaren L W Sundgren 16/8 1877 – 17/7 1920, Hustrun A M Sundgren 13/8 1882 – 21/11 1953, Hemmansägaren L B Sundgren 1/9 1907 – 30/8 1962, Hustrun Lisa 10/11 1913 – 23/11 2010</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 193</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1921</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren A Hedbloms i Berga Familjgrav, Kyrkovärden G Hedblom 3/12 1894 – 27/2 1962, Hustrun Frida 12/10 1894 – 12/5 1976, Hans Nygren 10.11.1921–01.11.1994, Anna-Lisa Nygren 15.11.1927–7.3.2009, Bertil Hedblom 3.2.1921–12.4.2002, Nanny Hedblom 25.5.1915–24.7.2003, Jonas Åsberg 18.2.1927–6.10.2007, Inga-Lena Åsberg 15.11.1927–24.02.2012</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 195</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1892</p> <p><b>Inskription</b> Donationsgrav Longberg</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Person- och lokalhistoriskt intresse, socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 197</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> Arvid Eriksson [i] Fänja Familjgrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 317</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1955</p> <p><b>Inskription</b> Ingenjör L O Åke Larsson 18.11.1917–17.8.1955</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>

	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 73 U</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1978</p> <p><b>Inskription</b> Lars Olov Larsson</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Andra kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 03 92</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1930</p> <p><b>Inskription</b> H.V. Kristina Lindberg Finnället 1860–1930</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse</p>






### Tredje kvarteret norr om kyrkan

	<p><b>Kvarter</b> Tredje kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 04 11-12</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1966</p> <p><b>Inskription</b> Borstbindaren Henrik Larsson 1901–1966, Makan Berta 1902–1988</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Tredje kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 04 85-86</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1965</p> <p><b>Inskription</b> Matilda Eriksson 1890–1965, Lars-Erik Eriksson 1889–1987</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Tredje kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 04 87-88</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1964</p> <p><b>Inskription</b> Edit Jonsson 1909–1964, Albert Jonsson 1899–1986</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Tredje kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 04 123-124</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1988</p> <p><b>Inskription</b> Elow Mjörning 1909–1988, Makan Kerstin 1922–2014</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Lokalhistoriskt intresse</p>















	<p><b>Kvarter</b> Tredje kvarteret norr om kyrkan</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 04 256</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1963</p> <p><b>Inskription</b> Mor 1883–1963</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
---	--

### Kvarteret längs muren

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 3</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> A Janssons [i] Sörby Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 5</p> <p><b>Tillkomstår</b> ?</p> <p><b>Inskription</b> P Larsson i Vida Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 6</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1940</p> <p><b>Inskription</b> Gunborn Ljungwe 1905–1940, Lars 1927–1989</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 7</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1928</p> <p><b>Inskription</b> Andersson, Sörby</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 9</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1937</p> <p><b>Inskription</b> L A Andersson, Greta Andersson</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 11</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1956</p> <p><b>Inskription</b> Lars Strand [i] Sörby Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 12</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1903</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren O Andersson i Sörby Familjegrav, Maria Olsson 1882–1956</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 15</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> Liggande sten: Fredrik Nordström 1887–1975, Sonen Sven-Erik 1940–1990, Makan Elin 1906–1996</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 16</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1947</p> <p><b>Inskription</b> Sågverksägaren Olof Jonsson Familjegrav, John Jonsson 1890–1963</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 18</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1949</p> <p><b>Inskription</b> Oskar Olsson, Agnes, Sture Elfsberg 1909–2000, Makan Britta 1921–2015</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 19</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1962</p> <p><b>Inskription</b> Hartwig, Eric 1888–1971, Ellen 1891–1972</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>



	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 20</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1927</p> <p><b>Inskription</b> Lars Larssons [i] Lund Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 21</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1906</p> <p><b>Inskription</b> H.hv. f.d Fanj. J P Skog 7/7 1825 – 28/8 1906, Och hustrun Katarina Jonsdotter 25/4 1830 – 14/7 1898</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 22</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1899</p> <p><b>Inskription</b> Fanjunkaren och svärdsmanen Per Pettersson F. 1843 – D 1913, hans maka Christina F. 1943 – D. 1899, För uppoffrande vård och fostran reste tacksamma barn denna minnessten</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 23</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1930</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren P Holmstrands [i] Kilen Familjegrav, Oskar Holmstrand 1900–1987</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 25</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1924</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. E Erikssons i Lingbo Familjegrav, Lars Eriksson 14/4 1862 – 14/10 1924, Hustru Kristina Larsson 20/9 1893 – 30/10 1980, Sönerna Emil 1896–1901, Johan 1893–1980</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 28</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1931</p> <p><b>Inskription</b> Hemmanäg. L Larssons [i] Hedkarby Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 30</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1942</p> <p><b>Inskription</b> E Frids i Vallen Familjegrav, Hustrun Anna 1865–1918, Dottern Anna 1887–1902, Sonen John 1896–1905, Erik Ejnar Frid 12/2 1895 – 26/9 1946, Hustrun Anna 23/3 1890 – 15/9 1970, Sonen Åke Ejnar 8/5 1924 – 6/7 1956</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 31</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1962</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. L Mallins i Berga Familjegrav, Gunnar Stråhle 10/7 1892 – 5/2 1969, Hustrun Melin 5/2 1894 – 19/2 1939</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 34</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1941</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren Erik Jonsson [i] Kilen Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 36</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1948</p> <p><b>Inskription</b> Kristina Westlund 1877–1948, Svea Johansson 1904–1960, Lennart Johansson 1930–2007</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 38</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1940</p> <p><b>Inskription</b> P Olsson i Lund Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 40</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1932</p> <p><b>Inskription</b> P Erikssons i Österbo Familjegrav, Erik Ersson 10/4 1822 – 1/2 1915, Ebr. 11:13, Uppenb. 22:4</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 42</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1915</p> <p><b>Inskription</b> Hem-äg A Andersson [i] Lund Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 43</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1917</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren O Petterssons i Sörby Familjegrav 1917</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 44</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1937</p> <p><b>Inskription</b> Hemmanseg. Nils Persson i Lund Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 45</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1935</p> <p><b>Inskription</b> J Söderblom 1849–1935, Hustrun Brita 1858–1910, P H Berg 1884–1965, Hustrun Anna 1882–1950, Sven Andersson 1908–1958, Hustrun Linnéa 1905–1979, Blommas</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 46</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1916</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. Per Jonssons i Nordanåker Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 48</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1933</p> <p><b>Inskription</b> Lars Jonsson och Lambert Olssons Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 49</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1928</p> <p><b>Inskription</b> Jakob Lundgrens Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 52</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1977</p> <p><b>Inskription</b> Algot Hedman 26.10.1895–28.4.1977, Makan Hilda 17.9.1901–16.9.1978</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 53</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1965</p> <p><b>Inskription</b> Bonden Pehr Eriksson i Vallen Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 54</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1964</p> <p><b>Inskription</b> Kyrkoherden K G Holmqvist 23/4 1884 – 8/8 1964, Församlingsbor reste vården</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Lokalhistoriskt intresse, socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 56</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1913</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren Anders Wiberg [i] Kilen Familjegrav, Lars 1894–1913</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 57</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1945</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren Erik Persson [i] Kilen Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 58</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1945</p> <p><b>Inskription</b> Familjen L Larssons sista vilorum, Olav Alsta 1871–1949</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 59</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1949</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren Lars Olsson [i] Vida Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 64</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1907</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. L Larssons i Fänja Familjegrav, Eriksson Gustav 1911–1988, Britta 1908–1987 Liggande sten: Daniel 19.9.1998</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 65</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1955</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägare A Bergkvists A Strömbäcks i Lund Familjegrav, Olsson Karl J 1890–1964, Karolina 1893–1973</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 68</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1919</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansägaren Anders Larsson Lars Dalkvist [i] Kilen Familjegrav, Forsman Verner 1906–1978, Alma 1910–1988</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 69</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1934</p> <p><b>Inskription</b> L Hedberg Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>


	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 70</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1932</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. E Forslings i Berga Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 71</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1936</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. Ol Olssons i Kilen Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 72</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1931</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. J Lindqvists i Hedkarby Familjegrav, Brita Lindqvist 1/12 1855 – 6/6 1900, Johan Lindqvist 30/8 1845 – 3/9 1931</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 73</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1899</p> <p><b>Inskription</b> H.H. L Persons Maka Elisabet 9/2 1832 – 12/7 1899, Lars Persson 29/1 1825 – 27/5 1906, Dotter Kristina 11/3 1858 – 30/5 1915, Lars F Larsson 17/9 1872 – 27/12 1952</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 74</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1953</p> <p><b>Inskription</b> Per Törnbloms Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 76</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1930</p> <p><b>Inskription</b> Törnblom, Olof 1923–1998, Frida 1898–1991, Karl-Olov 1886–1980, Anders 1853–1930, Anna 1852–1941</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>






	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 77</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1979</p> <p><b>Inskription</b> Henrik Jonsson 1895–1979, Makan Hilda 1902–1980, Kjell Jonsson 1928–1982</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 79</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1920</p> <p><b>Inskription</b> L Larsson och Arvid Lindfors Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 80</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1969</p> <p><b>Inskription</b> Kyrkovärden P Larsson i Hedkarby Familjegrav, Sonen Alfred 1902–1969, Hustrun Gerda 1908–1989, Gunnar Larsson 1907–1992, Margit Larsson 1940–1992</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 81</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1918</p> <p><b>Inskription</b> Hemmanseg. O Jonssons i Sörby Familjegrav, J Olsson 1836–1918, O Jonsson 1871–1945</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 82</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1918</p> <p><b>Inskription</b> A V Anderssons i Vallen Familjegrav, A V Andersson 1891–1918, Hustrun Alma 1891–1918</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 83</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1942</p> <p><b>Inskription</b> Hem.äg. Anders Perssons Familjegrav, Polisman John Andersson 23.8.1905–28.5.1965, Makan Hilda 19.1.1907–31.5.2001</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>

	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 85</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1911</p> <p><b>Inskription</b> Organisten J A Petterssons Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Lokalhistoriskt intresse, socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 86</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1951</p> <p><b>Inskription</b> Hemmansäg. L H Larssons [i] Vallen Familjegrav, Ingrid Larsson 10/4 1929 – 14/1 2008, Gustav Larsson 6/6 1929 – 25/7 2013</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 88</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1916</p> <p><b>Inskription</b> Bernh. Göranssons Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, sällsynt typ, miljöskapande betydelse</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 89</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1925</p> <p><b>Inskription</b> Ivar Andersons i Sörby Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning</p>
	<p><b>Kvarter</b> Kvarteret längs muren</p> <p><b>Gravnummer</b> Å 05 90</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1922</p> <p><b>Inskription</b> Kyrkovärden Per Andersson Familjegrav</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, miljöskapande betydelse</p>

## Minneslunden

	<p><b>Kvarter</b> Minneslunden</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 1</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1886</p> <p><b>Inskription</b> H.H. Bonden Olof Olsson Nordanåker F. 22/9 1831 D. 28/2 1886</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>
---	---

	<p><b>Kvarter</b> Minneslunden</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 2</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1881</p> <p><b>Inskription</b> H.H. stoftet af skomakaren L O Östlund Född 20/9 1851 Död 6/7 1881, Joh. Upperb. 22:</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Minneslunden</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 3</p> <p><b>Tillkomstår</b> 1888</p> <p><b>Inskription</b> H.H. Hemmansegaren Anders Persson, Hustrun Anna Jansdotter i Sörby 1825–1888</p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>
	<p><b>Kvarter</b> Minneslunden</p> <p><b>Gravnummer</b> Onumrerad 4</p> <p><b>Tillkomstår</b></p> <p><b>Inskription</b></p> <p><b>Kulturhistoriskt värde</b> Socialhistoriskt intresse, konstnärlig utsmyckning, annat material än sten, sällsynt typ</p>